

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๒๐๐/๑๒๘

สทค. (eMail)

ส่ง : กสค.

รับที่ : ๘8746/65

24 ส.ค. 2565 เวลา 13.30 น.

คณะกรรมการพัฒนา
และส่งเสริมองค์การมหาชน
สำนักงาน ก.พ.ร.
ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง การประเมินความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาองค์การมหาชน

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี
๒. แนวทางการดำเนินการประเมินความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาองค์การมหาชน
๓. รายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน ครั้งที่ ๔/๒๕๖๕

ด้วยคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน (กพม.) ขอเสนอเรื่อง การประเมินความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาองค์การมหาชน มาเพื่อเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามมาตรา ๕/๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และตามมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการสำนักงาน ก.พ.ร. และประธาน กพม. ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

คณะกรรมการรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ มีมติให้สำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาทบทวนความจำเป็นในการคงอยู่หรือยุบเลิกองค์การมหาชนที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหน่วยงานตามนโยบายมติคณะกรรมการรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ (เรื่อง การทบทวนความจำเป็นในการคงอยู่หรือยุบเลิกองค์การมหาชน) เป็นประจำทุกปีงบประมาณ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

เนื่องจากการประเมินความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาองค์การมหาชน เป็นนโยบาย แนวทางและหลักเกณฑ์กลางเกี่ยวกับการประเมินผลองค์กรมหาชน ที่ต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามมาตรา ๕/๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

องค์การมหาชนจะต้องดำเนินการขออนุมัติเงินงบประมาณจากเงินทุนสะสมหรือรายได้ขององค์การมหาชนตามแผนการใช้จ่ายเงินประจำปีจากคณะกรรมการองค์กรมหาชน เพื่อสมทบงบประมาณให้สำนักงาน ก.พ.ร. ใช้ในการดำเนินการจัดจ้างที่ปรึกษาการประเมินในการดำเนินการระยะที่ ๑ ซึ่งจะเริ่มในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๔. สาระสำคัญ ...

๔. สารสำคัญ

๔.๑ สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้ศึกษาแนวทางการประเมินความคุ้มค่าการดำเนินงานขององค์การมหาชน เพื่อจัดทำ (ร่าง) กรอบการประเมินความคุ้มค่าการดำเนินงานขององค์การมหาชน และดำเนินการนำร่องประเมินความคุ้มค่าองค์การมหาชน จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) และศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน) และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ขยายผลการศึกษานี้ไปยังองค์การมหาชนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๐ แห่ง ได้แก่ ๑) สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ๒) สถาบันเทคโนโลยีนานาชาติสิรินธร (องค์การมหาชน) ๓) ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน) ๔) สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ๕) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ๖) สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) ๗) องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ๘) สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ๙) สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) และ ๑๐) องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) และทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความคุ้มค่า ให้มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ประเมินผล และได้นำเสนอ (ร่าง) กรอบการประเมินความคุ้มค่า และรายงานสรุปการดำเนินการต่อคณะอนุกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน (อ.กพม.) ก่อนนำเสนอต่อ กพม.

๔.๒ กพม. ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ได้พิจารณาและมีมติเห็นชอบแนวทางการดำเนินการประเมินความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาองค์การมหาชน สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๔.๒.๑ การประเมินความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาองค์การมหาชน มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการดำเนินงานขององค์การมหาชนในระยะยาว โดยเฉพาะความสามารถในการขับเคลื่อนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งและความคุ้มค่าในการดำเนินงานเมื่อเทียบกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร โดยกำหนดให้องค์การมหาชน ๒ ประเภท คือ องค์การมหาชนที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และองค์การมหาชนที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติเฉพาะ ต้องได้รับการประเมินความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาองค์การมหาชนอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี โดยจัดให้มีบันทึกข้อตกลงการประเมินความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาองค์การมหาชนระหว่างองค์การมหาชนและสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อกำหนดตัวชี้วัดการประเมินผลภายใต้กรอบหลักเกณฑ์ วิธีการ เกณฑ์การประเมิน ปฏิทินการปฏิบัติงาน และเงื่อนไขที่ กพม. กำหนด

๔.๒.๒ กลุ่มเป้าหมาย

ระยะที่ ๑ ได้แก่ องค์การมหาชนที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน ๓๖ แห่ง เริ่มจัดทำห่วงโซ่ผลการดำเนินงาน และการวิเคราะห์บทบาทขององค์การมหาชนในระบบนิเวศ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ระยะที่ ๒ ได้แก่ องค์การมหาชนที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติเฉพาะ จำนวน ๒๔ แห่ง เริ่มประเมินความคุ้มค่า เมื่อดำเนินการระยะที่ ๑ ครบ ๕ ปี

๔.๒.๓ ประมาณการงบประมาณ

การดำเนินการในระยะที่ ๑ องค์การมหาชนจะสมทบงบประมาณจากเงินอุดหนุนหรือรายได้ขององค์การมหาชนในอัตราที่ กพม. กำหนด เพื่อให้สำนักงาน ก.พ.ร. ใช้ในการดำเนินการจัดจ้าง

ที่ปรึกษาในการดำเนินการประเมินความคุ้มค่าฯ ตามรอบของการประเมิน ๕ ปี งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๓๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สามสิบล้านบาทถ้วน) โดยประมาณ ซึ่งจำแนกเป็น ๒ กิจกรรมหลัก ดังนี้

กิจกรรมหลักที่ ๑ การดำเนินการจัดทำห่วงโซ่ผลการดำเนินงาน การวิเคราะห์บทบาทขององค์การมหาชนในระบบนิเวศ และการจัดทำบันทึกข้อตกลงการประเมินความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาองค์การมหาชน ระหว่างองค์การมหาชนและสำนักงาน ก.พ.ร. ใช้งบประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าแสนบาทถ้วน) โดยประมาณ ต่อบริษัทมหาชน

กิจกรรมหลักที่ ๒ การเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดที่กำหนด การประเมินผลความคุ้มค่าตามกรอบการประเมินใน ๔ องค์ประกอบ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลการประเมินความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาองค์การมหาชน ใช้งบประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าแสนบาทถ้วน) โดยประมาณ ต่อบริษัทมหาชน

๔.๒.๔ กรอบการประเมินความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาองค์การมหาชน ประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ ๑ ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์จัดตั้ง (Coherence) องค์ประกอบที่ ๒ ผลการปฏิบัติงาน (Performance) องค์ประกอบที่ ๓ กลไกสำคัญในระบบนิเวศ (Ecosystem) องค์ประกอบที่ ๔ ความสามารถในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (Resilience & Agility) (รายละเอียดการประเมินปรากฏตามตารางด้านล่าง)

ตารางรายละเอียดการประเมินตามกรอบการประเมินความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาองค์การมหาชน

องค์ประกอบ	รายละเอียดการประเมิน
๑. ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์จัดตั้ง (Coherence)	พิจารณาว่าองค์การมหาชนดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์เจตนารมณ์การจัดตั้ง และสนับสนุนยุทธศาสตร์และแผนต่าง ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วนหรือไม่
๑.๑ ความครบถ้วนการดำเนินการตามเจตนารมณ์วัตถุประสงค์จัดตั้งองค์การมหาชน	เพื่อประเมินว่าองค์การมหาชนได้มีการดำเนินการตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งองค์การมหาชนและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ตามกฎหมายที่กำหนดไว้หรือไม่
๑.๒ ความครบถ้วนของการสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติและแผนต่าง ๆ ของประเทศ	เพื่อประเมินว่าองค์การมหาชนได้ดำเนินการกิจเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติและแผนต่าง ๆ ของประเทศในประเด็นที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย และขอบเขตการดำเนินการหรือไม่
๒. ผลการปฏิบัติงาน (Performance)	พิจารณาว่าองค์การมหาชนดำเนินการบรรลุค่าเป้าหมายผลสัมฤทธิ์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจขององค์การมหาชน รวมไปถึงประสิทธิภาพการบริหารจัดการขององค์การมหาชน การใช้จ่ายงบประมาณและการใช้โอกาสความถี่อิสระขององค์การมหาชน (quasi-autonomous) เพื่อบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และผลสัมฤทธิ์
๒.๑ การบรรลุผลสัมฤทธิ์ของภารกิจดำเนินงานขององค์การมหาชน	เพื่อประเมินผลการดำเนินการตามภารกิจขององค์การมหาชนในสองมิติหลัก ได้แก่ ๑) การประเมินผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม โดยใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ห่วงโซ่ผลการดำเนินงานตามภารกิจองค์กร (result chain analysis) และเครื่องมือในการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมจากการดำเนินการกิจขององค์การมหาชนตามความเหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงาน และ ๒) การประเมินความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยอาจเปรียบเทียบกับสถานการณ์ปัจจุบันกับสถานการณ์สมมติหากไม่มีองค์การมหาชนแห่งดังกล่าว หรือสถานการณ์ก่อนการจัดตั้งองค์การมหาชนแห่งดังกล่าว

องค์ประกอบ	รายละเอียดการประเมิน
๒.๒ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการขององค์การมหาชน	<p>เพื่อประเมินประสิทธิภาพการบริหารจัดการขององค์การมหาชน ๓ ส่วน ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) <u>ประสิทธิภาพการบริหารแผนงานและการใช้จ่ายงบประมาณ</u> เป็นการพิจารณาสัดส่วนงบประมาณในการขับเคลื่อนภารกิจงานหรือยุทธศาสตร์การบริหารแผนงานและการบริหารการใช้จ่ายงบประมาณ และการกำกับติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ๒) <u>ประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากร</u> เป็นการพิจารณาการบริหารจัดการในการใช้ทรัพยากร อาทิ งบประมาณ อุปกรณ์เครื่องมือ อาคารสถานที่ และทรัพยากรมนุษย์ขององค์การมหาชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ๓) <u>การใช้โอกาสความกึ่งอิสระขององค์การมหาชน (quasi-autonomous)</u> เป็นการพิจารณาความสามารถในการบริหารจัดการขององค์การมหาชน ตลอดจนการตัดสินใจเชิงนโยบายของคณะกรรมการ และผู้บริหารในการกำกับดูแล การบริหารจัดการ การแก้ไขปัญหา และการพัฒนาตามภารกิจ เพื่อให้องค์การมหาชนสามารถใช้ประโยชน์จากความยืดหยุ่นคล่องตัวขององค์การมหาชนในการเพิ่มประสิทธิภาพ (efficiency) ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย
๓. กลไกสำคัญในระบบนิเวศ (Ecosystem)	<p>พิจารณาบทบาทและผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานขององค์การมหาชนเชิงการสร้างความคุณค่าในระบบนิเวศ ว่ามีความเชื่อมโยงและ/หรือทับซ้อนกับการดำเนินงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์บทบาทและความสำคัญขององค์กรต่อปัจจัยแวดล้อมเพื่อหาความเชื่อมโยงในเนื้องาน และเปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินการระหว่างหน่วยงาน โดยอาจพิจารณา ๓ ประเด็นหลัก ได้แก่ ๑) บทบาทขององค์การมหาชนในการเติมเต็มระบบนิเวศ ๒) การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการดำเนินการดังกล่าวโดยหน่วยงานอื่น เช่น ภาคเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐ ว่าจะสามารถดำเนินการได้หรือไม่ หรือมีประสิทธิภาพมากหรือน้อยกว่าเพียงใด และ ๓) ความเหมาะสมของเหตุผลในการจัดตั้งองค์การมหาชนดังกล่าวในอนาคต (ระยะ ๓ - ๕ ปี) รวมทั้งสัญญาณเตือน (warning sign) เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงองค์การมหาชนที่จะนำไปสู่การประเมินความคุ้มค่าในรอบการประเมินถัดไป</p>
๔. ความสามารถในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (Resilience & Agility)	<p>พิจารณาความสามารถในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตจาก ๔ หัวข้อหลัก ได้แก่ วิสัยทัศน์และภาวะผู้นำ (vision & leadership) การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม (technology & innovation) การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ (human resource management) และการบริหารจัดการความเสี่ยง (risk management) เพื่อให้มีความพร้อมรองรับการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต</p>

รายละเอียดแนวทางการดำเนินการประเมินความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาองค์การมหาชนปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กพม. ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแนวทางการดำเนินการประเมินความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาองค์การมหาชน ดังนี้

๕.๑ เห็นชอบหลักการให้องค์การมหาชนทั้งสองประเภท คือ องค์การมหาชนที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และองค์การมหาชนที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติเฉพาะ ต้องได้รับการประเมินความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาองค์การมหาชนอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี โดยแบ่งออกเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ ...

ระยะที่ ๑ ได้แก่ องค์กรมหาชนที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์กรมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน ๓๖ แห่ง เริ่มจัดทำห่วงโซ่ผลการดำเนินงาน และการวิเคราะห์ห้บทบาทขององค์กรมหาชนในระบบนิเวศ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

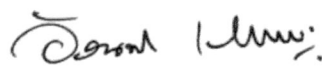
ระยะที่ ๒ ได้แก่ องค์กรมหาชนที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติเฉพาะ จำนวน ๒๔ แห่ง เริ่มประเมินความคุ้มค่า เมื่อดำเนินการระยะที่ ๑ ครบ ๕ ปี

๕.๒ เห็นชอบให้องค์กรมหาชนดำเนินการสมทบงบประมาณจากเงินทุนสะสมหรือรายได้ขององค์กรมหาชนในอัตราที่ กพม. กำหนด เพื่อให้สำนักงาน ก.พ.ร. ใช้ในการดำเนินการจัดจ้างที่ปรึกษาในการดำเนินการประเมินความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาองค์กรมหาชนตามรอบของการประเมินต่อไป

๕.๓ มอบหมายให้ กพม. กำหนดแนวทางการประเมินความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาองค์กรมหาชน เช่น กรอบการประเมิน หลักเกณฑ์ วิธีการ เกณฑ์การประเมิน ปฏิทินและขั้นตอนการดำเนินงาน และเงื่อนไขต่าง ๆ ในการประเมินความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาองค์กรมหาชน รวมถึงการกำหนดหรือปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดภายใต้กรอบข้อเสนอดังกล่าว เพื่อให้สามารถนำกรอบการประเมินความคุ้มค่า ไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรียเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวอ้อฟ้า เวชชาชีวะ)

เลขาธิการ ก.พ.ร.

กรรมการและเลขานุการ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์กรมหาชน
กองกิจการองค์กรมหาชนและหน่วยงานของรัฐรูปแบบอื่น
โทร. ๐๙ ๑๕๑๕ ๒๖๖๒ (ยุทธชัย) หรือ ๐๙ ๒๔๙๔ ๙๕๙๙ (สุภาภรณ์)
โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๑๐
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@opdc.go.th